

SZKOLNY SYSTEM WSPIERANIA ZDOLNOŚCI I TALENTÓW

Zespół Szkół w Nowym Folwarku

Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów

Gimnazjum nr 3 im. Polskich Noblistów

Nowy Folwark, ul. Nowa 5

62-300 Września
tel. 061 43-88-554
fax 061 43-88-646

e-mail: zs-nowyfolwark@wrzesnia.pl

WSTEP

Jednym z najważniejszych zadań współczesnej szkoły jest wsparcie utalentowanych dzieci i utalentowanej młodzieży. Wymaga to wysokiego poziomu wiedzy, umiejętności oraz zaangażowania ze strony nauczycieli.

W trosce o optymalny rozwój ucznia jako jednostki, niezbędne są wieloaspektowe oddziaływania mające na celu rozpoznawanie oraz rozwijanie jego pasji i talentów.

Treść niniejszego dokumentu została opracowana z myślą o usystematyzowaniu różnorodnych oddziaływań, które traktują o odkrywaniu oraz skutecznym rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnych cech, potrzeb i możliwości.

CEL GŁÓWNY:

Wszechstronny rozwój każdego ucznia Zespołu Szkół w Nowym Folwarku: rozpoznawanie, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i aspiracji uczniów, tworzenie warunków do osiągnięcia sukcesów na miarę możliwości każdego z nich oraz promowanie ich na terenie szkoły i w środowisku lokalnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- rozpoznawanie uzdolnień i zainteresowań uczniów na każdym etapie kształcenia w ramach wszystkich zajęć obowiązkowych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- budowanie klimatu bezpieczeństwa, twórczej atmosfery sprzyjającej ujawnianiu mocnych stron uczniów,
- pomaganie uczniom w uświadomieniu, co mogą jeszcze zrobić, by się rozwijać,
- rozwijanie u uczniów efektywnych sposobów samodzielnego przyswajania wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny, planowania własnego rozwoju,
- inspirowanie do aktywności twórczej, kreatywności i przedsiębiorczości,
- rozwijanie u uczniów konstruktywnego krytycyzmu,
- wspieranie inicjatyw społecznych podejmowanych przez uczniów,
- poszerzanie treści programowych i pozaprogramowych,
- usprawnienie procesu rozwoju uzdolnień poprzez współpracę trzech podmiotów: ucznia, rodzica, nauczyciela,
- promowanie osiągnięć uczniów w szkole i w środowisku lokalnym.

DEFINICJA UCZNIĄ ZDOLNEGO:

O uczniach zdolnych mówimy w odniesieniu do jednostek przejawiających wysoki poziom zdolności ogólnych (inteligencji) lub posiadających jakąś zdolność specjalną w sferze działalności umysłowej czy sportowej.

Uczniowie zdolni charakteryzują się bogatym zespołem cech z trzech różnych obszarów funkcjonowania:

1. intelekt

- wysoki poziom inteligencji ogólnej,
- wysoka aktywność poznawcza, dociekliwość, spostrzegawczość,
- rozumienie złożonych treści – analizowanie i syntetyzowanie,
- logiczność myślenia,
- rozumowanie na poziomie abstrakcyjnym,
- twórcza wyobraźnia – łatwość generowania pomysłów, rozwiązywania zadań,
- myślenie dywergencyjne;

2. umiejętności

- zdolność koncentracji uwagi,
- trwała, wierna pamięć,
- trafny dobór metod pracy w celu rozwiązania problemu, zadania,
- łatwość dostrzegania prostych rozwiązań,
- krytyczny stosunek do informacji – dążenie do weryfikowania danych, wyników,
- oryginalność w interpretowaniu wyników,
- dobieranie efektywnych strategii uczenia się,
- umiejętność organizowania własnego czasu;

3. osobowość

- wszechstronność zainteresowań,
- inicjatywa w samokształceniu,
- pracowitość,
- wytrwałość w dążeniu do realizacji celów,
- obowiązkowość,
- uczciwość.

OBSZARY UZDOLNIENÍ:

- artystyczne,
- humanistyczne,
- organizacyjne,
- językowe,
- matematyczne,
- przyrodniczo-ekologiczne,
- sportowe.

CECHY CHARAKTERYSTYCZNE UCZNIÓW ZDOLNYCH:

- ✓ uczą się szybciej, prawidłowo kojarzą i rozumują,
- ✓ opanowują szerszy zakres materiału,

- ✓ uczą się inaczej, szukają związków przyczynowo-skutkowych, dążą do odkryć, swobodniej zestawiają wiadomości, sięgają po dodatkowe informacje, mają bogatsze skojarzenia, potrzebują większej liczby i lepszych argumentów, posługują się łatwo językiem danej dyscypliny,
- ✓ ich wyniki uczenia się sięgają głębiej, obejmują rozumienie materiału, rozwiązywanie problemów, umiejętność świadomego kierowania własnymi procesami umysłowymi,
- ✓ uczą się wytrwale, czytają dużo i chętnie,
- ✓ są ciekawi świata i ludzi, mają dar bystrej obserwacji otoczenia, mają urozmaicone cele uczenia się i zaspakajania ciekawości, zainteresowań i ambicji, realizację odległych planów życiowych,
- ✓ są dociekliwi, zadają dużą ilość pytań,
- ✓ mają niezależną postawę, poczucie humoru, bronią swoich poglądów i pomysłów,
- ✓ bardziej zależy im na nagrodach,
- ✓ mają szeroki zakres uwagi, są zdolni do koncentracji i wytrwałości w rozwiązywaniu problemów,
- ✓ charakteryzuje ich bogatsze, niż u rówieśników, słownictwo zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym,
- ✓ są zdolni do samodzielnej i efektywnej pracy,
- ✓ wcześniej niż inni (często w wieku przedszkolnym) opanowują umiejętność czytania i pisanie (i potrafią z niej korzystać),
- ✓ wykazują zdolność wnikliwej obserwacji,
- ✓ wykazują inicjatywę i oryginalność w pracy umysłowej,
- ✓ wykazują wysoką sprawność umysłową i szybką reakcję na nowe pomysły,
- ✓ szybko uczą się na pamięć (zapamiętują nowe rzeczy),
- ✓ interesują ich problemy natury człowieka i świata, problemy filozoficzne,
- ✓ mają niezwykłą wyobraźnię,
- ✓ z łatwością stosują się do skomplikowanych instrukcji,
- ✓ mają różne i liczne zainteresowania, często korzystają z bibliotek i innych źródeł informacji,
- ✓ charakteryzuje ich wyższy poziom wiary we własne siły,
- ✓ są na ogół lepsi od innych w matematyce.

CECHY UCZNIĄ UZDOLNIONEGO SPORTOWO:

- ✓ wyróżnia się doskonałą koordynacją ruchów, jest energiczny, aktywny ruchowo,
- ✓ lubi brać udział w grach i zabawach sportowych o wysokim stopniu rywalizacji,
- ✓ wyróżnia się szczególnie w sportach drużynowych,
- ✓ łatwo adaptuje się do różnych dyscyplin sportowych i zajęć rekreacyjnych,
- ✓ posiada doskonałe rozeznanie taktyczne w wybranych grach i dyscyplinach,
- ✓ potrafi szybko i skutecznie zastosować zasady w nowej grze lub zabawie,
- ✓ posiada nieprzeciętny poziom jednej z cech motorycznych (np. wytrzymałość, siła),
- ✓ potrafi szybko nauczyć się nowych technik sportowych,
- ✓ chętnie wykonuje różne ćwiczenia fizyczne,
- ✓ cechuje go doskonała pamięć, wyobraźnia motoryczna i odporność psychiczna,
- ✓ wykazuje chęć poprawienia wyników oraz własnych błędów,

- ✓ jest jednym z najbardziej sprawnych fizycznie uczniów w klasie lub grupie rówieśniczej,
- ✓ lubi sporty na otwartym powietrzu, wędrówki itp.
- ✓ jest wytrwały w ćwiczeniach i na treningach, ambitny, pracowity,
- ✓ z powodzeniem rywalizuje w sporcie z dziećmi starszymi od siebie,
- ✓ chętnie uczestniczy w treningach pozalekcyjnych,
- ✓ chętnie reprezentuje szkołę w zawodach sportowych,
- ✓ czyta artykuły i wiadomości sportowe.

PROCEDURY IDENTYFIKACJI I KWALIFIKOWANIA UCZNIÓW UZDOLNIONYCH:

1. Obserwacja uczniów przez wychowawcę i nauczycieli na zajęciach obowiązkowych i pozalekcyjnych wg następujących kryteriów:
 - czy uczą się chętnie,
 - czy mają dobrą pamięć,
 - czy mają niezwykłą zdolność koncentracji uwagi,
 - czy mają szybkie tempo procesów myślowych,
 - czy są ciekawi i dociekliwi,
 - czy mają żywą i twórczą wyobraźnię,
 - czy stawiają sobie wysokie wymagania,
 - czy stawiają sobie nowe wyzwania i szukają problemów do rozwiązania,
 - czy są samodzielni w pracy,
 - czy są kreatywni,
 - czy stawiają oryginalne pytania,
 - czy mają wyjątkową umiejętność wnioskowania,
 - czy mają sprawność językową na wysokim poziomie,
 - czy mają brak wytrwałości w wykonywaniu zadań rutynowych.
2. Ścisła współpraca wychowawców, nauczycieli, psychologa i pedagogów.
3. Wywiady z rodzicami prowadzone przez pedagogów i psychologa na temat rozpoznawanych zdolności ucznia.
4. Rozmowy psychologa i wychowawców z uczniami – rozpoznawanie stylów uczenia się oraz profilu uzdolnień i zainteresowań.
5. Bieżąca analiza osiągnięć uczniów w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych czy innych przedsięwzięciach o randze międzyszkolnej.
6. Współpraca szkoły z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, celem zdiagnozowania uzdolnień.
7. Podjęcie decyzji przez zespoły oddziałowe, którzy uczniowie zostają zakwalifikowani jako zdolni i objęci dodatkową opieką.

REALIZATORZY PROGRAMU:

dyrekcja szkoły, nauczyciele uczący poszczególnych przedmiotów oraz prowadzący zajęcia pozalekcyjne i organizujący zajęcia pozaszkolne, wychowawcy, pedagodzy, psycholog, bibliotekarz.

SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU:

1. Motywowanie i inspirowanie uczniów poprzez:
 - stosowanie różnych aktywizujących form i metod pracy,
 - dostrzeganie i nagradzanie osiągnięć i sukcesów uczniów,
 - stwarzanie uczniom okazji do aktywności i twórczego działania.
2. Rozpoznawanie warunków życia i nauki uczniów.
3. Stwarzanie uczniom możliwości prezentacji swojej wiedzy i umiejętności w szkole i poza nią.
4. Stwarzanie wszystkim uczniom warunków do korzystania ze zorganizowanych form pomocy pedagogicznej i psychologicznej.
5. Udzielanie porad i pomocy uczniom posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych.
6. Umożliwienie uczniom uzupełnienia zaległości z przedmiotu wynikłych z przyczyn niezależnych od ucznia, takich jak: udział w konkursach, zawodach, itp.
7. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających poszczególne uzdolnienia, zgodnych z zapotrzebowaniem uczniów i rodziców.
8. Współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę w działaniach skierowanych na wspieranie uzdolnień i zainteresowań.
9. Współpraca ze szkołami promującymi talenty.
10. Współpraca z ciekawymi osobami ze świata nauki, sztuki, biznesu, sportu, w szczególności z udziałem absolwentów szkoły.
11. Wykorzystywanie technologii informacyjnych oraz zainteresowań uczniów w dziedzinie informatyki do przygotowywania różnorodnych opracowań oraz pomocy dydaktycznych.
12. Gromadzenie i uzupełnianie literatury z zakresu pracy z uczniem zdolnym.
13. Doskonalenie zawodowe nauczycieli.
14. Promocja osiągnięć uczniów i nauczycieli.
15. Pozyskiwanie środków i finansowanie działań.

OBOWIĄZKI REALIZATORÓW PROGRAMU:

a) zadania dyrekcji szkoły

- stwarzanie nauczycielom możliwości pogłębiania swej wiedzy w zakresie pracy z uczniem uzdolnionym,
- zapewnianie optymalnych warunków do realizacji zadań,
- wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań,
- pozyskiwanie funduszy na podejmowane zadania,
- promowanie nauczycieli podejmujących pracę z uczniami uzdolnionymi;

b) zadania wychowawców

- zebranie informacji (wywiad, ankieta) na temat zainteresowań i osiągnięć uczniów rozpoczynających naukę w naszej szkole,
- umożliwienie uczniom prezentowania swoich osiągnięć na lekcjach wychowawczych,
- gromadzenie dokumentacji o sukcesach szkolnych i pozaszkolnych ucznia w trakcie nauki w szkole,

- kontakt z nauczycielami uczącymi wychowanków oraz z: pedagogiem, psychologiem szkolnym, rodzicami – jeśli wymaga tego sytuacja ucznia,
- wskazywanie uczniom pozaszkolnych miejsc pogłębiania wiedzy i rozwoju zainteresowań;

c) zadania nauczycieli przedmiotowców

- realizacja na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych indywidualnego planu pracy z uczniem zdolnym,
- aktywne poszukiwanie najskuteczniejszych form i metod pracy z uczniem zdolnym, możliwych do zastosowania w warunkach funkcjonowania szkoły,
- umożliwienie uzupełnienia zaległości z przedmiotu wynikłych z przyczyn niezależnych od ucznia, takich jak: udział w konkursach, zawodach itp.,
- przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach uczniów w jego przedmiocie wychowawcy klasy,
- współpraca z zespołem ds. promocji w celu publikowania osiągnięć uczniów,
- diagnozowanie zespołów klasowych dokonywane pod kątem uzdolnień uczniów i przekazywanie ich wyników wychowawcy klasy,
- utrzymywanie wysokiego poziomu wymagań, wskazywanie dodatkowych źródeł wiedzy,
- zachęcanie do udziału w konkursach, zawodach, turniejach, olimpiadach, itp.;

d) zadania psychologa i pedagogów

- współpraca z PPP oraz z nauczycielami,
- pedagogizacja rodziców w zakresie pracy z uczniem uzdolnionym, organizowanie warsztatów, spotkań i prelekcji,
- rozpoznawanie warunków życia i nauki uczniów,
- udzielania porad i pomocy uczniom posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych,
- doradztwo edukacyjno-zawodowe pod kątem trafnego wyboru dalszej drogi kształcenia,
- organizowanie opieki i pomocy materialnej;

e) zadania nauczyciela bibliotekarza

- gromadzenie i eksponowanie księgozbioru (w tym dokumentów cyfrowych) dotyczącego pracy z uczniem uzdolnionym,
- rozbudowywanie kącika metodycznego dla nauczycieli, uczniów, rodziców,
- wzbogacanie zbiorów biblioteki dla uczniów,
- przygotowanie uczniów do umiejętnego i krytycznego wykorzystywania źródeł informacyjnych,
- zabezpieczenie niezbędnej literatury oraz innych materiałów uczniom biorącym udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych (dla nauczycieli opiekunów – sporządzanie tematycznych zestawień bibliograficznych),
- informowanie o konkursach różnego szczebla organizowanych przez inne placówki – ogłoszenia, reklama, pomoc w przygotowaniu.

FORMY PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM:

na lekcji

- różnicowanie, poszerzanie treści i wymagań,
- stawianie problemów,
- zlecanie dodatkowych zadań indywidualnych, referatów, projektów itp.,
- prezentacja przygotowanych przez ucznia opracowań na forum klasy,
- przydzielania specjalnych ról np. asystenta, lidera, jurora, itp.,
- praca w grupach, gdzie liderem grupy jest uczeń zdolny,
- prowadzenie części lekcji przez ucznia zdolnego,
- opieka ucznia zdolnego nad grupą uczniów klasy;

poza lekcjami

- organizowanie kół zainteresowań i różnorodnych zajęć dla uczniów zdolnych w ramach zajęć prowadzonych z art. 42 KN (przygotowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, teatralnych, plastycznych i zawodach sportowych),
- prowadzenie Klubu Ośmiu Młodzieżowego Wolontariatu,
- udział uczniów uzdolnionych matematycznie w ogólnopolskim projekcie innowacyjnym MATEMATYKA INNEGO WYMIARU,
- indywidualne konsultacje,
- organizowanie warsztatów, pokazów, prezentacji itp.,
- organizowanie konkursów, zawodów, przeglądów i olimpiad wewnętrznych,
- organizowanie spotkań z uczniami ze szkół ponadgimnazjalnych, studentami, ekspertami, wybitnymi ludźmi,
- udzielanie pomocy koleżeńskiej uczniom słabszym,
- redagowanie gazetki szkolnej,
- organizowanie przy współudziale uczniów imprez szkolnych;

poza szkołą

- udział w różnych pozaszkolnych konkursach, przeglądach, olimpiadach, warsztatach, turniejach i zawodach sportowych,
- udział w spotkaniach i imprezach edukacyjnych,
- udział w wyjazdach na wystawy, koncerty, do kina, teatru itp.,
- udział w wycieczkach edukacyjnych, zajęciach terenowych,
- zachęcanie uczniów wraz z rodzicami do samodzielnego uczestnictwa w wydarzeniach pozaszkolnych;

inne formy

- praca samodzielna ucznia,
- indywidualne programy nauczania,
- innowacje i eksperymenty pedagogiczne,
- udział w imprezach artystyczno – kulturalnych,
- korzystanie z Internetu.

FORMY PROMOCJI UCZNIÓW I SZKOŁY:

- Promocja osiągnięć uczniów na szkolnej stronie internetowej, stronie ORE, KO w Poznaniu i w lokalnych mediach.
- Prezentacja osiągnięć uczniów podczas uroczystości szkolnych i spotkań z rodzicami.
- Prezentacja szkoły podczas lokalnych uroczystości.
- Udział uczniów w życiu sportowym (m.in. Czwartkach Lekkoatletycznych, Lidze Strzeleckiej), turystycznym (rajdy PTTK), kulturalnym i społecznym (Wrześni (młodzieżowy wolontariat).
- Organizowanie Dnia Promocji Talentów, Szkolnego Festiwalu Nauki i Przedsiębiorczości, Dnia Patrona, Drzwi Otwartych Szkoły, „Gimnazjady”, akcji „Paczka”, festynów i spotkań środowiskowych.
- Organizowanie imprez międzyszkolnych (m.in. Święta Teatru na Prowincji), warsztatów, konkursów tematycznych, zawodów i turniejów sportowych.
- Organizowanie debat o tematyce społecznej z udziałem uczniów, nauczycieli, rodziców i gości.
- Zapraszanie na imprezy i uroczystości szkolne (m.in. Dzień Ziemi, Dzień Języków Obcych, Święto Sportu) rodziców, uczniów z innych szkół, gości.
- Wzbogacanie Wystawy Osiągnięć Uczniów na holu i korytarzach szkoły (m.in. puchary, medale).
- Listy pochwalne adresowane do rodziców.
- Dokumentowanie osiągnięć uczniów w dziennikach lekcyjnych, „Zeszyty konkursów”.
- Nagradzanie osiągnięć uczniów podczas apeli szkolnych (co najmniej raz w miesiącu).

RADY DLA RODZICÓW:

- ❖ od najmłodszych lat życia dziecka towarzyszyć mu w poznawaniu świata,
- ❖ dużo rozmawiać z dzieckiem,
- ❖ uczyć bycia z rówieśnikami i z ludźmi w grupie,
- ❖ dostarczać dziecku informacji, pokazywać możliwości i źródła zdobywania nowych umiejętności i wiadomości,
- ❖ zachęcać dziecko do obserwowania otaczających zjawisk,
- ❖ zachęcać do twórczej pracy,
- ❖ rozwijać aktywność badawczą,
- ❖ rozwijać zainteresowania dziecka,
- ❖ dostrzegać pracę i pomysły dziecka,
- ❖ akceptować i wspierać psychicznie dziecko w chwilach niepowodzeń,
- ❖ nauczyć dziecko umiejętności relaksowania się,
- ❖ dostrzegać mocne strony dziecka,
- ❖ akceptować dziecko lub udzielać konstruktywnej krytyki,
- ❖ współpracować ze szkołą: wychowawcą, pedagogiem, psychologiem.

Zespół zadaniowy:

przew. Joanna Hyżorek

Katarzyna Antkowiak

Julianna Hauke

Grażyna Kobus-Jędrzejewska

Regina Kosmala

Arkadiusz Lewandowski

Magdalena Szambelan

Wojciech Szczepański

Lidia Szyniszewska